

Глобальні проблеми мають спільні риси: зачіпають майбутнє і інтереси всього людства, для їх вирішення потрібні зусилля всього людства, вони вимагають невідкладного вирішення, перебуваючи в складному взаємозв'язку між собою. Глобальні проблеми мають, з одного боку, природно-природний характер, з іншого, – соціальний. У цьому зв'язку їх можна розглядати як вплив або підсумок людської діяльності, котрий надав негативний вплив на природу. Другий варіант виникнення глобальних проблем – криза у відносинах між людьми, який зачіпає весь комплекс взаємовідносин між членами світового співтовариства. Глобальні проблеми об'єднуються в групи по найбільш характерними ознаками. Класифікація дозволяє встановити ступінь їх актуальності, послідовність теоретичного аналізу, методику і послідовність рішення.

Література:

1. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник. Одеса, 2019. 304 с.
2. Філософія : Підручник // Є. Р. Борінштейн, В. І. Аксьонова З. М. Атаманюк та ін.; за ред. Є. Р. Борінштейна. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 502 с.
3. Філософія освіти : навчальний посібник. //за наук. ред. В. П. Андрущенко. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.

*Савічева Олександра, студентка I року навчання
факультету іноземних мов Університету Ушинського
Науковий керівник: Атаманюк З. М.,
доктор філософських наук, доцент кафедри філософії,
соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Університету Ушинського*

РОЛЬ ЕЛІТИ В СУСПІЛЬНОМУ ЖИТТІ

Роль еліти в суспільному житті

У СРСР, і зокрема в радянській Україні, питання еліти не досліджувалися з ідеологічних міркувань, оскільки вважалося, що «еліта»-«продукт» капіталістичного світу. Тільки після здобуття Україною незалежності в 1991 році, науковці підняли проблеми елітології на рівень наукових досліджень.

Слово «еліта» - з французької «elite»-кращий, вибраний. Це слово використовували в генетиці та насінництві для позначення кращих сортів рослинництва. Починаючи з 17 століття його застосовували для позначення товарів найвищої якості, а потім, з 19 ст. – щодо «обраних людей», насамперед- вищої знаті. Далі поняття пішло в політичну науку та суспільно-політичне життя.

Одна з концепцій , яка містить певні ідеї про еліту, це-філософські вчення Стародавнього Китаю. Конфуцій виділяв два типи людей: тих, хто керує, та керованих.

Кінець 19-початок 20 століття характеризується розвитком та значним зростанням політичних еліт. Одним з перших теоретиків елітизму був Г. Моска. Пункт його концепції правлячого класу-поділ суспільства на меншість, яка править (еліту), і політично залежну більшість (масу), якою управляють. Головною його заслугою було виділення еліти як спеціального об'єкта дослідження , її структури, а також законів її циркуляції.

Кредо елітистів полягає в тому, що історія – це історія боротьби еліт, які вміло маніпулюють масами. Елітарність сучасного суспільства – це реальність, з якою непотрібно боротися, а слід віднайти механізм формування ефективної еліти, яка б представляла передусім інтереси народу.

Література:

1. Вільчинський Ю. М. Філософія. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с.
1. Добронравова І. С. Практична філософія науки. Суми : Університетська книга. 2017. 352 с.
2. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник. Одеса, 2019. 304 с.

*Мансурова Сабіна, студентка I року навчання
факультету іноземних мов Університету Ушинського
Науковий керівник: Атаманюк З. М.,
доктор філософських наук, доцент кафедри філософії,
соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Університету Ушинського*

РОЛЬ НАСИЛЬСТВА В ІСТОРІЇ

Життя людини постійно зв'язане з насильством. Спосіб вирішення державних, міжособистісних, національних проблем з позиції сили, можна сказати, став традиційним. Звично звучать слова: "правий той, хто сильніший", "переможця не судять". Сильна воля, сильна влада, сильна рука - сила завжди має в нашій свідомості позитивне забарвлення: сильний - значить гідний поваги. Отже, сила - це гарна якість, це добро, це благо. Інша справа насильство. Насилувати, примушувати, неволити - "дія образлива, незаконна, свавільна", дія, що примушує робити щось усупереч своїй волі, бажанню, потребі. Провести границю між "ненасильницьким" застосуванням сили і власне насильством не представляється можливим. Які ж є форми насильства у історії, яку роль воно відіграє у історії на думку різних теоретиків та ідеологів насильства.

Насильство в історії— застосування будь-якою соціальною спільнотою, інституцією різних, вт. ч. збройних, форм примусу щодо інших спільнот і окремих людей з метою досягнення або збереження свого панівного становища, тих чи інших прав і привілеїв. У науці є два підходи до визначення поняття насильства: 1) передбачає чітко окреслене негативне навантаження, вживається в широкому значенні, охоплює всі форми фізичного, психологічного, економічного придушення і відповідні якості того, хто здійснює насильство: брехню, ненависть, лицемірство; насильство в цьому значенні тотожне злу загалом; 2) орієнтований на ціннісно нейтральні та об'єктивні характеристики, цей підхід ототожнює насильство з фізичною та економічною шкодою, яка є наслідком насильства (вбивство, пограбування тощо). В цьому разі постає питання, наскільки і в яких межах насильство може бути виправдане в певних ситуаціях.

Насильство в історії пов'язане з існуванням соціальних суперечностей та антагонізмів. Воно часто застосовується впродовж людської історії як засіб досягнення поставлених завдань. Поряд із виправданням насильства в історії як її рушійної сили в другій пол. XX ст. поширилася концепція, відповідно до якої за сучасної доби потрібно відмовитися від насильства як засобу історичної дії. Ця концепція спирається на ставлення до людського життя як до абсолютної цінності. На зміну концепціям насильства як рушійної сили історії приходять різні концепції ненасильницької дії, де насильство тлумачать не як ієрархічну пов'язаність людських воель, а їх солідарне злиття (горизонталь комунікації та погодження — Ю. Габермас) як нормативну програму дії.

Насильство в історії в сучасному розумінні — не стільки жертвовність і упокореність, скільки активна позиція в боротьбі зі злом як соціальним явищем. Воно має на меті усунути